

Västra Götalandsregionens strategiska program för ungas inflytande och delaktighet

Bakgrund

Västra Götalandsregionen bedriver ett arbete för att öka ungas inflytande och delaktighet gällande de frågor som regionen beslutar i.

Demokratiarbetet har skett på bred front och med olika metoder. Utgångspunkten har varit att ungdomar har unika kunskaper, erfarenheter och värderingar som behövs för att skapa ett gott samhälle. Ungdomar har rättigheter och deras självständighet och oberoende bör stärkas. Ungdomar är inte en homogen grupp, en mångfald av värderingar och livsstilar bland ungdomar är värdefullt. Detta bör bejakas inom demokratins ramar.

Ungdomar kan med sin unika kunskap om hur det är att vara ung just idag bidra med väsentliga kunskaper till regionen, utifrån sin roll som medborgare men även som arbetstagare. I sina funktioner som beställare, utförare och ägare vill regionen ta tillvara på ungas potential. Det är också regionens skyldighet att se till att unga får verklig tillgång till välfärd och verklig tillgång till inflytande.

Västra Götalandsregionen vill med detta strategiska program ytterligare fördjupa och förbättra kommunikationen med unga kring frågor som berör dem.

Syfte

Detta strategiska program syftar till att skapa förutsättningar för unga i Västra Götalandsregionen att ta tillvara sina intressen och rättigheter så att de kan få verklig tillgång till välfärd och verklig tillgång till inflytande.

Programmet ska ses som en förlängning av Västra Götalandsregionens vision "det goda livet" och utgår ifrån FN:s konvention om barnets rättigheter och den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna. Målgruppen för programmet är unga 13-25 år vilket är den definition av unga som används av bland annat Ungdomsstyrelsen.

Programmet ska fungera som både vision och verktyg för såväl politiker som tjänstemän och ska uppdateras varje mandatperiod i dialog med regionens unga.

Mål

1. Alla unga ska ha en reell möjlighet att vara delaktiga och ha inflytande över regionens verksamheter. (Ickediskriminering, artikel 2, FN:s konvention om barnets rättigheter.)
2. Alla unga ska ha en reell möjlighet att kommunicera med regionens beslutsfattare och få återkoppling på sina förslag (Rätt att bli hörd och få sina åsikter beaktade, artikel 12, FN:s konvention om barnets rättigheter.)
3. Alla unga ska ha en reell möjlighet att nå beslutsfattare och få tillgång till information om regionens verksamhet och beslutsgång genom strukturer där unga känner sig bekväma. (Yttrande och informationsfrihet, artikel 13, FN:s konvention om barnets rättigheter.)

Uppdrag

1.
 - 1.1 Regionens verksamheter ska se över sin organisation utifrån delaktighet och tillgänglighet. Alla unga ska ha tillgång till regionens verksamheter oavsett exempelvis geografisk hemvist, funktionsnedsättningar och språkkunskaper.
 - 1.2 Regionens verksamheter ska regelbundet och utifrån sina förutsättningar finna sätt att inkludera unga i sitt arbete.
2.
 - 2.1 Regionens beslutsfattare ska träffa unga på regelbunden basis, unga får inte bli främmande för politiker och politiker får inte bli främmande för unga.
 - 2.2 Regionens beslutsfattare ska träffa unga på ungas arenor och utifrån ungas förutsättningar. Detta innebär en skyldighet att kartlägga vilka dessa arenor är.
3.
 - 3.1 Regionens verksamheter ska utifrån sina förutsättningar och i samråd med unga, upprätta och använda kommunikationsstrukturer som möjliggör delaktighet och återkoppling av och med unga.
 - 3.2 Unga ska ha möjlighet att veta vad regionen gör och hur de kan påverka regionens arbete. En utgångspunkt för att detta ska lyckas är

målgruppsanpassad kommunikation. Detta innebär kommunikation anpassad utifrån exempelvis ålder, språkkunskaper och funktionsnedsättning.

Implementering

Målen som satts upp i detta strategiska program för ungas inflytande är ambitiösa och kräver olika insatser beroende på verksamhet. Det är inte alla verksamheter som har en naturlig kontakt med unga eller metoder och verktyg för kommunikation med unga.

Inom Västra Götalandsregionen finns ett antal stödstrukturer vilka kan fungera som bollplank när det gäller metoder för implementering.

En sådan verksamhet är kunskapscentrum för barnkonventionen i VGR vars uppdrag är att stödja regionens verksamhet i att förverkliga barnkonventionens intentioner.

Samarbete mellan olika aktörer inom såväl som utanför VGR, exempelvis kommuner, kommunalförbund, myndigheter, föreningsliv och folkrörelser är sätt att förverkliga programmet.

Uppföljning och utvärdering

Det är upp till varje verksamhet i regionen att utifrån verksamhetens förutsättningar och behov utforma de medel och metoder som behövs för att uppnå dessa mål. Det är inte alla verksamheter som riktar sig till alla medborgare, i dessa fall ska kommunikation ske med de unga som berörs.

Västra Götalandsregionens budget och system med balanserade styrkort ska användas som operativt utvärderings- och uppföljningsverktyg för att fastställa vilka verksamheter som uppnått målen i detta strategiska program.

Bilaga 1 till Västra Götalandsregionens strategiska program för ungas inflytande och delaktighet.

Checklista

1. Är verksamheten tillgänglig för alla oavsett geografisk hemvist, språkkunskaper, kön, könsidentitet, sexuell läggning, ålder, funktionshinder, etnisk tillhörighet och religion?
2. Har verksamheten regelbundet inkluderat unga i sitt arbete?
3. Har beslutsfattare regelbundet träffat unga på ungas arenor och utifrån ungas förutsättningar?
4. Har verksamheten i samråd med unga upprättat sätt att kommunicera med unga som möjliggör delaktighet och återkoppling?
5. Har unga möjlighet att veta vad verksamheten gör och hur de kan påverka verksamhetens arbete?
6. Har kommunikationen med unga varit målgruppsanpassad?

Bilaga 2 till Västra Götalandsregionens strategiska program för ungas inflytande och delaktighet.

Detta har gjorts

Västra Götalandsregionen har sedan regionen bildades arbetat för att öka ungas inflytande och delaktighet gällande de frågor som regionen beslutar i. Dessa frågor är bland andra: fysisk kommunikation, klimat och miljöfrågor, hälsa och sjukvård inklusive tandvård, regionens framtid och utveckling samt kultur.

Metoden för demokratiarbetet har framförallt varit så kallade demokratitorg där runt 2500 av regionens unga träffat politiker för att diskutera och framföra sina åsikter. Under 2009 har även ett antal fördjupade demokratitorg genomförts. En dialog kring ungas hälsa har genomförts i Södra Älvsborg. Ett medborgarforum där fyra av regionens gymnasieskolor samt politiker och tjänstemän från regionen diskuterat EU-politik har genomförts. Utöver detta har några av de grupper som inte återfinns i den ordinarie gymnasieskolan fått chans att diskutera regionalpolitik genom specialdesignade möten. Dessa grupper har bland andra varit unga som hoppat av gymnasiet, unga gömda flyktingar och unga med intellektuellt funktionsnedsättning. Utöver den övergripande dialog som skett kring regionens politik så har demokratiprojektet Ungkulturdialog genomförts, en process som behandlat ungas kultur och fritid och som ska utmynna i ett handlingsprogram för barn och ungas kultur och fritid.

Kort om de olika insatserna:

Demokratitorg är en modell som bjuder in till samtal mellan olika aktörer. I det här fallet rör det sig om kommunikation mellan politiker och unga människor inom Västra Götalandsregionen. Modellen syftar till att skapa ett klimat som leder till fruktbara samtal där alla har möjlighet att säga sin mening och få svar och reflektioner från de som är ansvariga för frågan på politisk nivå. Rent praktiskt består ett demokratitorg av ett antal stationer för olika frågor som placeras ut i en stor hall. Varje station bemannas av en eller två politiker. Ungdomarna rör sig mellan stationerna där de träffar politikerna och diskuterar de olika frågorna. Frågorna som diskuteras har valts ut av både de unga och politikerna. Alla diskussioner dokumenteras. Materialet görs sedan tillgängligt på webbsidan demokratitorget.se. Förslag, idéer och tankar som uppkommer under torgen kommenteras efter genomfört torg av politiker från Västra Götalandsregionen.

Dialog om Ungas hälsa i Sjuhärad och Älvsborg genomfördes av två hälso- och sjukvårdsnämnder. Målet var att ge ungdomar och politiker en plattform att tillsammans diskutera ungas hälsa för att kunna skapa förutsättningar för bättre hälsa bland unga.

European Citizen Forum arrangerades av Västra Götalandsregionen i Mölndal 2008. Västra Götalandsregionen är medlem i AER (Assembly of European Regions), en europeisk samarbetsorganisation som tagit initiativ till att arrangera så kallade medborgarforum runt om i Europa. Fyra av regionens gymnasieskolor och regionens politiker och tjänstemän möttes i ett stort forum för att diskutera Europa-politik och Sveriges kommande ordförandeskap i EU.

Ungkulturdialog var ett demokratiprojekt för barn och unga runt om i Västra Götalandsregionen som genomfördes 2007-2008. Det handlade om möjligheterna att utöva och delta i kultur och fritidsaktiviteter. Projektet Ungkulturdialog var en del av en process som ska mynna ut i ett handlingsprogram för barn och ungas kultur och fritid.